

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/157/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011457
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121011457.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa v konaní o návrhu odsúdeného E. X., nar. XX.XX.XXXX v T., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19.10.2021 v Trnave, prejednal sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu v Trnave zo dňa 26.08.2021, sp. zn. 8PP/77/2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného E. X., nar. XX.XX.XXXX v T., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol :

Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného: E. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. T. XXX/X, T., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 14.04.2014, sp. zn. 1T/237/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 03.12.2015, sp. zn. 5To/45/2014, z a m i e t a.

Napadnuté uznesenie odôvodnil okresný súd v rozsahu č.l. 53-56 spisu.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd skonštatoval, splnenie prvej formálnej podmienky, nakoľko odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 odsek 1 písm. b/ Trestného zákona. K druhej zákonnej (prvej materiálnej) podmienke, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal zlepšenie uviedol, že podľa jeho názoru u odsúdeného nebola splnená, nakoľko v správaní opakovane vyskytli nedostatky už počas pobytu v ÚVTOS Želiezovce, kde nebolo jeho správanie na požadovanej úrovni, vyskytli sa nedostatky s porušovaním povinností a nedodržaním interných predpisov, po jeho opätovnom premiestnení do ÚVTOS Leopoldov sa dopúšťal menej závažných disciplinárnych previnení, za ktoré nebol disciplinárne potrestaný a nedostatky v jeho správaní a vystupovaní sa vyskytovali aj po jeho preradení z ústavu so stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, teda do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, kde sú evidované negatívne poznatky týkajúce sa opakovaného nedodržiavania príkazov a nariadení príslušníkov a ústavného poriadku. Jeho správanie sa síce zastabilizovalo na čo pochopiteľne poukázal aj obhajca odsúdeného, čo vyplýva aj zo samotného hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Podľa názoru okresného súdu nebola splnená ani tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, keď podľa názoru okresného súdu táto nie je splnená, vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý má 6 záznamom v registri trestov a povahu trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Odsúdený bol v minulosti súdne trestaný, ešte ako mladistvému mu bol Okresným súdom Šaľa uložený trest odňatia slobody nepodmiennečne na

18 mesiacov, v dvoch prípadoch mu bol uložený podmienený trest a v dvoch prípadoch súd upustil od uloženia súhrnného trestu. Odsúdený si musel byť vedomý toho, že jeho konanie je protiprávne, no i napriek tejto skutočnosti v tomto konaní pokračoval, dopúšťal protiprávnej činnosti aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam aj napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený sa navyše dopustil závažnejšieho trestného činu a to zločinu lúpeže oproti trestným činom v minulosti. Zároveň poukázal aj na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, z ktorého vyplýva, že odsúdený ciele stanovené programom zaobchádzania plní iba čiastočne, jeho resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti menej priaznivá vzhľadom na stredné riziko recidívy trestnej činnosti a v závere konštatoval, že odsúdený iba čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a odporučil ho podmienenčne prepustiť s dohľadom. Okresný súd na základe týchto konkrétnych skutočností dospel k záveru, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, a má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody v zmysle uloženého trestu, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote, ihneď po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť odsúdený z č.l. 52 spisu.

Prokurátor prítomný na verejnom zasadnutí sa vzdal práva na podanie sťažnosti č.l. 52 spisu. Odsúdený zahlásenú sťažnosť písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu v rozsahu č.l. 61-63 spisu v ktorom uviedol, že správanie odsúdeného sa v každom ústave na výkon trestu odňatia slobody stabilizovalo a tento dodržiaval všetky nariadenia a povinnosti. Drobné nedostatky sa prejavovali len po príchode do jednotlivých ústavov v súvislosti s aklimatizáciou. Uvedené nedostatky boli drobného charakteru, pretože nebol za ne uložený disciplinárny trest. Práve naopak ukladanie opakovaných disciplinárnych odmien, preukazuje jeho polepšenie. Podľa jeho názoru je u odsúdeného splnená prvá materiálna podmienka v zmysle § 66 Trestného zákona. K druhej materiálnej podmienke uviedol, že okresný súd prihliadol i na zahladené tresty a vyhodnotil i v ich jeho neprospech. Takýmto postupom stráca inštitút zahladenia odsúdenia akýkoľvek zmysel. Poukázal na záver hodnotenia riaditeľa ústavu, ktorý ho doporučil podmienenčne prepustiť. Sám na verejnom zasadnutí deklaroval svoju vôľu podrobiť sa akýmkoľvek obmedzeniam, ktoré by mu súd uložil, aby preukázal svoju nápravu ako aj odhodlanie viesť riadny život a venovať sa svojej rodine. Zostáva mu vykonať len 7 mesiacov trestu odňatia slobody, pričom pri podmienenčnom prepustení a uložení primeraných povinností a obmedzení bude možné lepšie dohliadať na jeho vedenie riadneho života ako v prípade vykonania zvyšku trestu po ktorom nebude už žiadnym spôsobom kontrolovaný. Prostredníctvom uloženia primeraných obmedzení a povinností a s tým spojeným dohľadom nad odsúdeným v kombinácii s jeho spojením s rodinou a umožnením mu plne sa podieľať na výchove jeho maloletých detí a zabezpečovaní potrieb rodiny bude vytvorené prostredie majúce najlepší potenciál na jeho zaradenie do riadneho života a zároveň poskytujúce dostatočnú mieru kontroly nad odsúdeným, za účelom overenia jeho nápravy a vedenia riadneho života. V závere navrhol, aby Krajský súd Trnava podľa § 194 odsek 1 písm. a/ Trestného poriadku zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 26.08.2021 č.k. 8PP/77/2021 - 53 a podľa § 66 odsek 1 Trestného zákona odsúdeného E. X., nar. XX.XX.XXXX, podmienenčne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody, určil mu primeranú skúšobnú dobu a prípadne uložil primerané obmedzenia a povinnosti.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
a/ správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť
b/ konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Trnave, ako nadriadený súd okresnému súdu, podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a dôvodnosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, nie je však dôvodná.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, sťažnostný súd zistil, že

- odsúdený E. X. vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 14.04.2014 sp. zn. 1T/237/2009, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 03.12.2015 sp. zn. 5To/45/2014, pre pokračovací zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, odsek 2 písm. c/,

písm. d/ Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a 8 mesiacov so zaradením so stredným stupňom stráženia.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že

Správanie a vystupovanie odsúdeného v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce :

- nebolo vždy na požadovanej úrovni, vyskytli sa nedostatky s porušovaním povinností a nedodržaním interných predpisov, po intervencii zo strany väzenského personálu už nedostatky takéhoto charakteru u odsúdeného zaznamenané neboli,
- pracovne zaradený nebol

Správanie a vystupovanie odsúdeného v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov

- nebolo vždy na požadovanej úrovni, dopúšťal sa menej závažných disciplinárnych previnení, za ktoré nebol disciplinárne potrestaný,
- prešiel viacerými pracoviskami, pracovnú morálku mal hodnotenú kladne
- odsúdený postupne stabilizoval svoje správanie, zlepšil prístup k povinnostiam a vytvoril si podmienky pre preradenie do ústavu s minimálnym stupňom stráženia

Správanie a vystupovanie v Ústave Hrnčiarovce nad Parnou

- nebolo zo začiatku vždy na požadovanej úrovni, sú evidované negatívne poznatky týkajúce sa opakovaného nedodržiavania príkazov a nariadení príslušníkov a ústavného poriadku, ktoré po intervencii zo strany väzenského personálu zaznamenané viac neboli
- doposiaľ bol 3-krát disciplinárne odmenený, disciplinárne potrestaný nebol,
- pracovne zaradený nie je, z práce bol viackrát vyradený a to pre nezvládnutie technológie práce a druhýkrát pre slabé výkony,
- stanovené ciele programu zaobchádzania odsúdený plní čiastočne,
- resocializačná prognóza je menej priaznivá vzhľadom na stredné riziko recidívy trestných činností,
- odsúdený doposiaľ neabsolvoval ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou,
- odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, odporúča sa ho podmiennečne prepustiť s dohľadom

Z registra trestov vyplýva, že bol 6-krát súdne trestaný, prvýkrát sa dostal do rozporu so zákonom v roku 2003, pre majetkovú a násilnú trestnú činnosť a bol mu uložený nepodmienečný trest, následne bol v roku 2007 odsúdený opätovne pre majetkovú trestnú činnosť, v skúšobnej dobe sa osvedčil. V roku 2008 a v roku 2013 bolo upustené od uloženia súhrnného trestu, stíhaný bol pre majetkovú trestnú činnosť. V roku 2014, bol odsúdený pre majetkovú a násilnú trestnú činnosť. Trest v súčasnosti vykonáva. Posledné odsúdenie je z roku 2016. Opätovne odsúdený pre zločin lúpeže, krádeže, prišlo k upusteniu od uloženia súhrnného trestu.

Sťažnostný súd konštatuje, že okresný súd postupoval v danej veci v súlade so zákonom a správne, keď na podklade návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody určil termín procesného úkonu na 26.08.2021, zabezpečil prítomnosť všetkých procesných strán na tomto úkone a tento procesne správne zrealizoval a dospel k správnyim skutkovým a právnyim záverom.

V odôvodnení svojho uznesenia okresný súd v súlade s ustanovením § 176 odsek 2 Trestného poriadku dostatočne a presvedčivo zdôvodnil, prečo nie je možné návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovieť.

Sťažnostný súd si všetky závery súdu I. stupňa prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení.

Odôvodnenie uznesenia I. stupňového a II. stupňového súdu nemožno posudzovať izolovane, keďže z hľadiska predmetu tvoria jeden celok (I. ÚS 336/2016).

Podľa § 66 odsek I Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

b/ ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 odsek 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z ustanovenia § 66 odsek 1 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienечne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po súčasnom splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú splnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a tiež skutočnosť, že sa od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správne mu záveru, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda že odsúdený vykonal potrebnú časť výmery uloženého trestu v zmysle § 66 odsek 1 písm. b/ Trestného zákona.

Okresný súd správne skonštatoval, že u odsúdeného nebola splnená materiálna podmienka, a to, že odsúdený svojím správaním počas výkonu trestu odňatia slobody preukázal snahu po náprave, keď jeho správanie nebolo podľa hodnotenia riaditeľa ústavu vždy na požadovanej úrovni. Počas výkonu trestu, ktorý nastúpil 18.12.2015 doposiaľ dosiahol iba 3 disciplinárne odmeny, z práce bol vyradený pre nezvládnutie technológie práce a pre dosiahnutie slabých pracovných výkonov. Nemožno opomenúť ani záver, že odsúdený ciele programu zaobchádzania plní iba čiastočne.

Aj podľa názoru sťažnostného súdu u odsúdeného nie je splnená druhá materiálna podmienka, ktorú skúma a objasňuje komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Sťažnostný súd, zhodne ako súd I. stupňa, poukazuje na osobu odsúdeného, ktorý má v registri trestov má 6 záznamov, vo výkone trestu odňatia slobody je druhýkrát, teda páchanie trestnej činnosti nie je u odsúdeného len jednorázovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale ide o osobu, ktorá opakovane pácha trestnú činnosť toho istého charakteru (krádež, lúpež).

Sťažnostný súd taktiež prihliadol s poukazom na § 66 odsek 2 Trestného zákona na povahu spáchanej trestnej činnosti (pokračovací zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1, odsek 2 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona s použitím § 138 písm. a/ a § 139 odsek 1 písm. e/ Trestného zákona), keď odsúdený proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a to závažnejším spôsobom konania to so zbraňou v ruke na chránenej osobe vyššieho veku.

Nemožno opomenúť ani záver hodnotenia riaditeľa ústavu, podľa ktorého resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá vzhľadom na stredné riziko recidívy trestnej činnosti a skutočnosť, že výkon trestu odňatia slobody plní svoj účel iba čiastočne.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má aj sťažnostný súd za to, že náprava páchatelia a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmienечným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

K sťažnostným námietkam

Prvá materiálna podmienka, teda či odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, sa preukazuje prostredníctvom príslušného ústavu na výkon trestu v hodnotení odsúdeného. Čo obsahuje takéto hodnotenie určuje § 62 zák. č. 475/2005 o výkone trestu odňatia slobody. O tom, či sa odsúdený polepšil svedčí okrem iného aj to, či si riadne a zodpovedne plnil svoje povinnosti, ktoré pre neho vyplývajú z príslušných právnych predpisov, dodržiava ústavný poriadok, stanovený režim, či plní pokyny príslušníkov zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava povinnosti a zákazy, ktoré obsahuje zákon o výkone trestu odňatia slobody (zákon č. 475/2005 Z. z.) a vyhláška k tomuto zákonu (368/2008 Z. z.), ktorou sa vydáva poriadok výkonu trestu a podobne.

Ako už bolo vyššie konštatované u odsúdeného nebola splnená prvá materiálna podmienka, pretože správanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni a nedostatky v jeho správaní a vystupovaní sa nevyskytli iba pri nástupe do výkonu trestu odňatia slobody, kde je možné akceptovať určité adaptačné problémy, ale u odsúdeného sa vyskytli pri každej zmene nápravno-výchovného ústavu a to či už v Želiezovciach, Leopoldove, v Hrnčiarovciach nad Parnou. Uvedené nedostatky v správaní a vystupovaní odsúdeného však nie sú jediným dôvodom, pre ktorý sťažnostný súd konštatuje nespĺnenie prvej materiálnej podmienky. Je potrebné poukázať na hodnotenie odsúdeného, z ktorého vyplýva, že odsúdený stanovené ciele programu zaobchádzania plní iba čiastočne a ani dosiahnutie 3 disciplinárnych odmien za dobu viac ako 5 rokov (nástup výkonu trestu 18.12.2015) nemožno považovať za dostatočný na preukázanie snahy odsúdeného po polepšení sa.

K zahľadaniu odsúdenia sa vyjadril už okresný súd na strane 5 svojho rozhodnutia. Sťažnostný súd len dodáva, že zahladené odsúdenia dávajú obraz o osobe odsúdeného a o jeho sklonoch páchať trestnú činnosť. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia práve zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin (R 71/1975).

Skúmanie povahy spáchaného trestného činu pri podmienenom prepustení vyplýva priamo z ustanovenia § 66 ods.2 Trestného poriadku.

Keďže krajský súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu napadnutého uznesenia, ktoré by boli v prospech odsúdeného, sťažnosť ako nedôvodnú v zmysle ustanovenia § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.